

Polacy zmieniają swoje nawyki żywieniowe. Dzień Polskiej Żywności

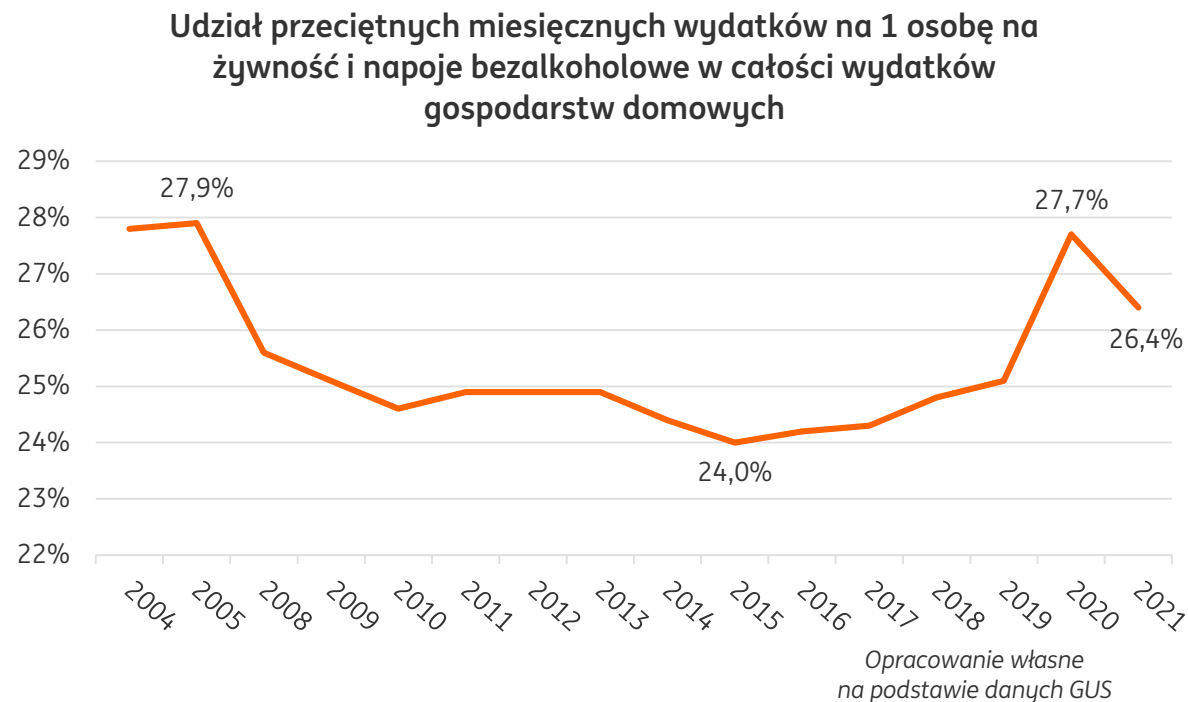
Artur Waraksa
artur.waraksa@ing.pl

Dzień Polskiej Żywności

25 sierpnia obchodzony jest Dzień Polskiej Żywności, który ma na celu promocję krajowych producentów żywności i artykułów spożywczych. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących spożycia artykułów żywnościowych w gospodarstwach domowych sprawdziliśmy co kupują i jedzą Polacy w domach. Analizie został poddany okres 18 lat (od 2004 do 2021 r.).

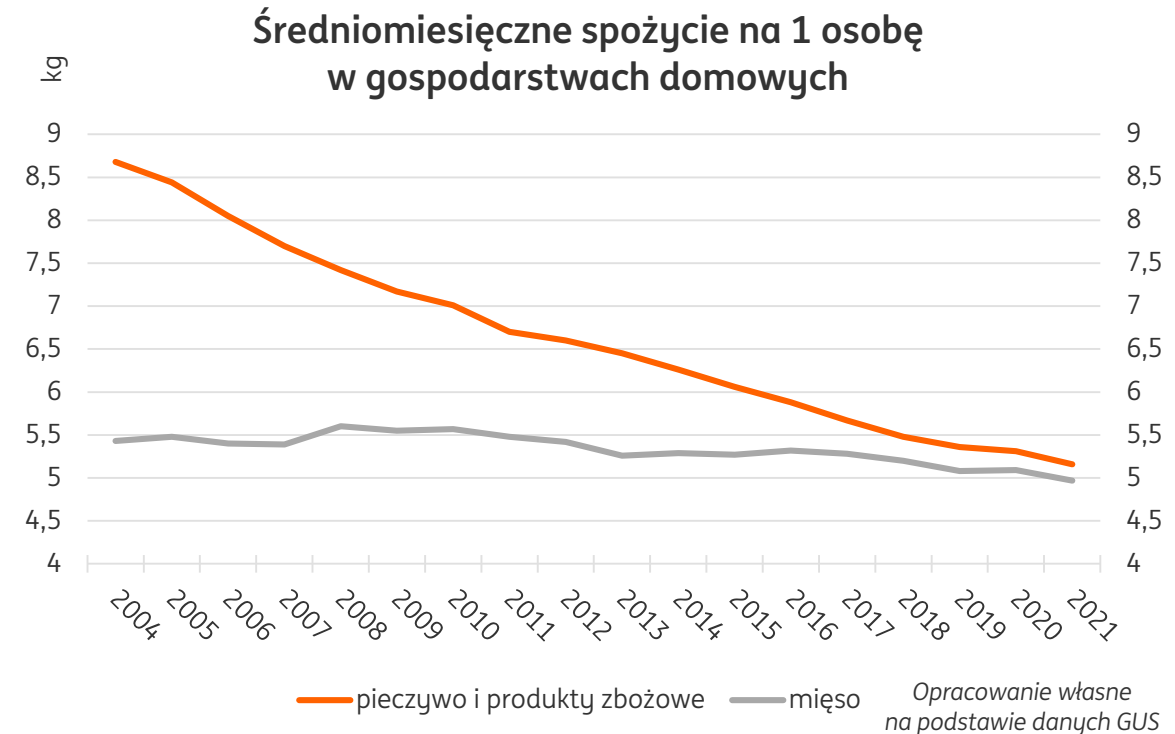
Wydatki na żywność w gospodarstwach domowych

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe od lat mają największy udział w wydatkach gospodarstw domowych. W 2021 r. było to 26,4% ogólnych wydatków. Jest to jednak spadek o 1,3 p. proc. w stosunku do 2020 r. Do tej pory zgodnie z informacjami GUS od kilku lat nakłady na ten cel regularnie wzrastały w strukturze wydatków, przy czym największa dynamika była właśnie w 2020 r., kiedy ten wskaźnik wzrósł do 27,7% wobec 25,1% w 2019 r. Było to spowodowane bezpośrednio pandemią koronawirusa, kiedy to na skutek restrykcji spadały wydatki na restauracje i hotele, oraz rekreację i kulturę a także transport i odzież. Niemal identyczny udział żywności jak w pierwszym pandemicznym roku był w 2004 r.

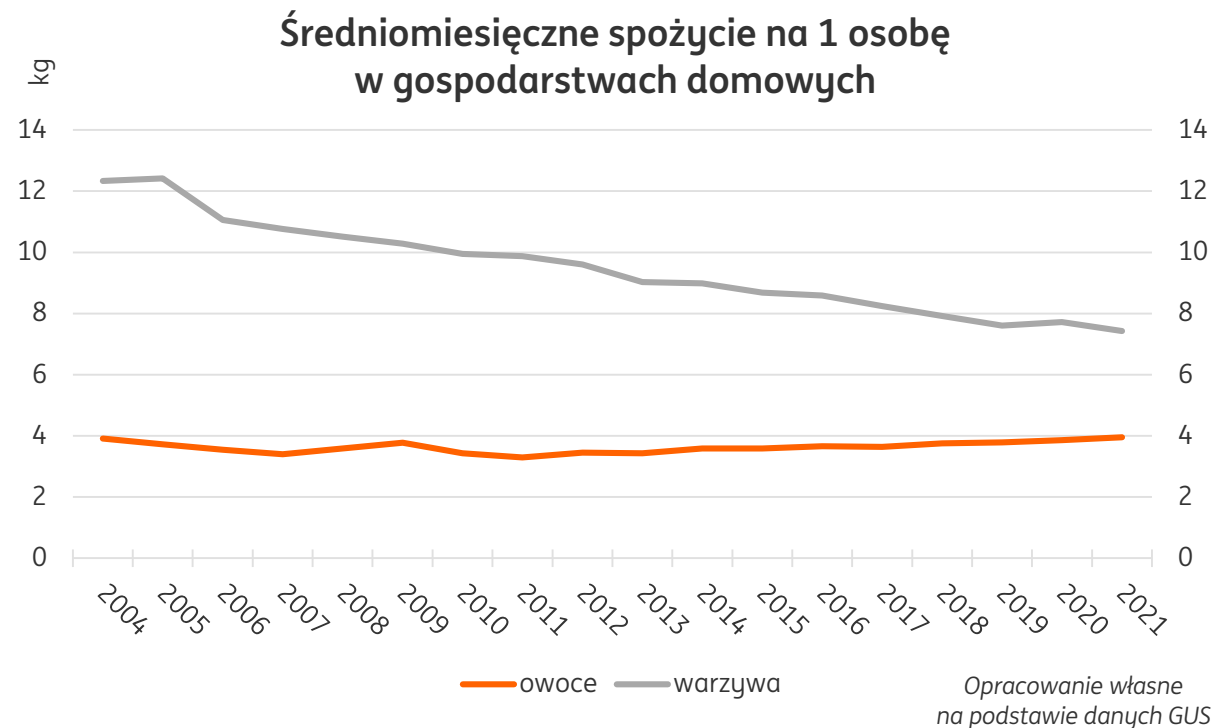
Gospodarstwa domowe: pieczywo i mięso

W ostatnich 18 latach regularnie maleje konsumpcja pieczywa i produktów zbożowych. W 2004 r. średniomiesięcznie spożywaliśmy 8,68 kg tych produktów. Szacunkowe dane dotyczące 2021 r. wskazują na spadek o ponad 40% do 5,16 kg. Pieczywo (2,67 kg) stanowiło ponad połowę kategorii. O wiele bardziej stabilnie wygląda trend w przypadku mięsa. W zeszłym roku, pierwszy raz w analizowanym okresie (2004 – 2021) wartość spadła poniżej 5 kg. Średniomiesięczne spożycie wyniosło 4,97 kg i było o 8,5% niższe niż w 2004 r.

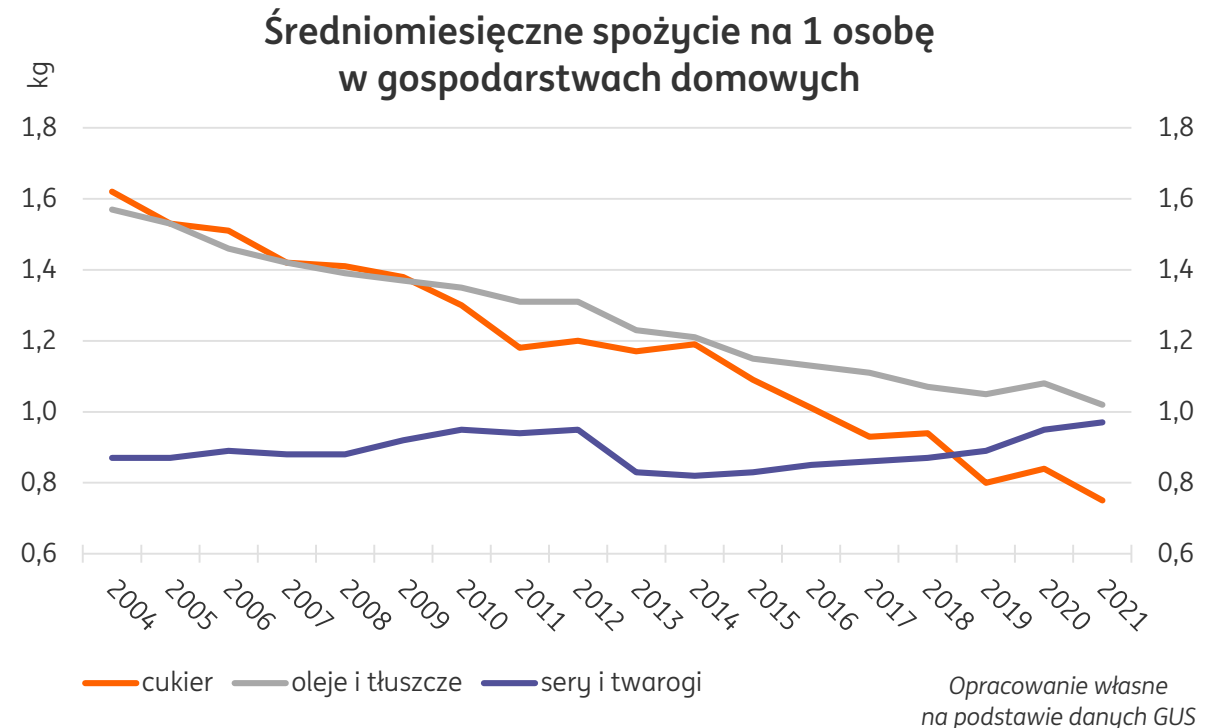
Gospodarstwa domowe: owoce i warzywa

Ciekawa tendencja ma miejsce w przypadku owoców i warzyw. W pierwszym przypadku konsumpcja utrzymuje stały trend. W 2004 r. osoba w gospodarstwie domowym konsumowała 3,91 kg owoców miesięcznie. W 2021 r. wartość osiągnęła minimalnie wyższy poziom 3,95 kg (+1%). Natomiast spożycie warzyw w tym samym okresie drastycznie się zmniejszyło. Zmiana z 12,3 kg w 2004 r. do 7,43 kg w 2021 r. oznacza spadek o blisko 40%.

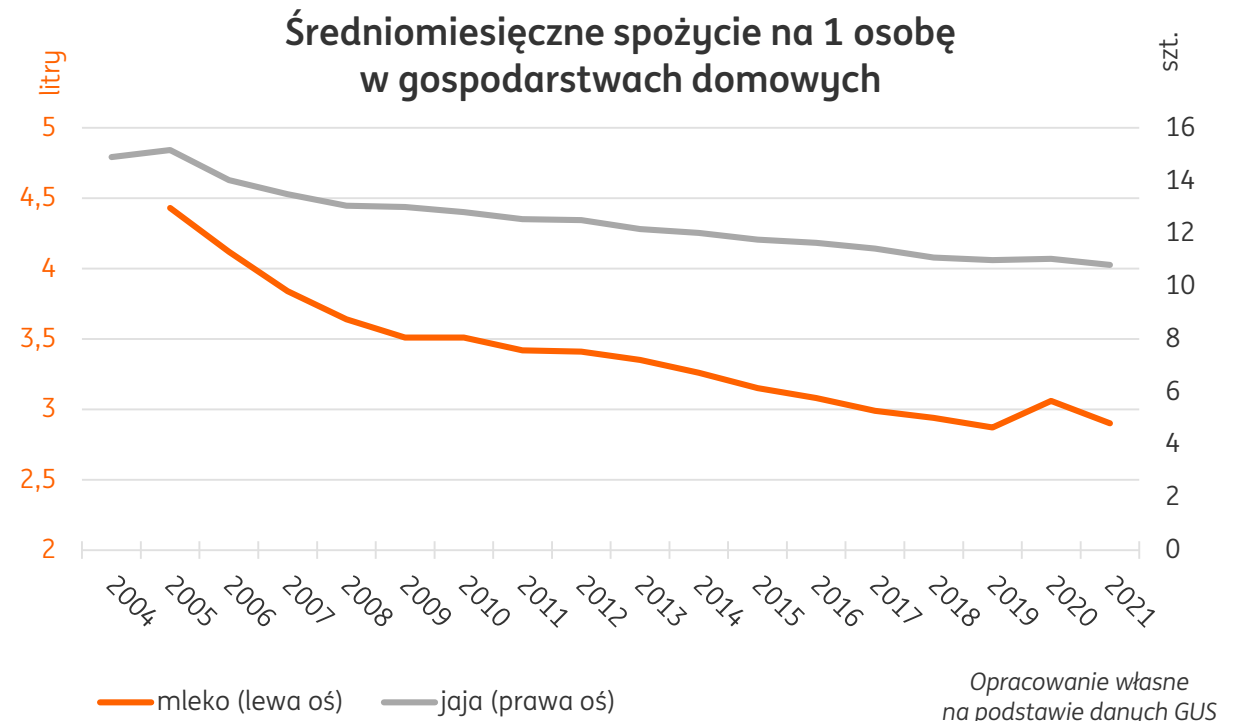
Gospodarstwa domowe: cukier, oleje i sery

W 2021 r. na jedną osobę w gospodarstwie domowym przypadało miesięcznie 0,75 kg cukru. W przypadku olejów i tłuszczów było to 1,02 kg. W pierwszym przypadku spadek wyniósł niemal 54% w okresie 2004 – 2021, w drugim obniżka przekroczyła 35%. Zarówno cukier, jak i oleje oraz tłuszcze, mimo trendu spadkowego odnotowały w pierwszym pandemicznym roku (2020 r.) incydentalne zwiększenie konsumpcji (zob. wyk.). Spożycie serów i twarogów wyróżnił odmienny trend. Na przestrzeni ostatnich 18 lat wzrosło spożycie serów i twarogów. Widać wyraźną, wzrostową tendencję, w której wyjątkiem są jedynie lata 2013-2014. W 2004 r. na jedną osobę w gospodarstwie domowym przypadało 0,87 kg tych produktów. W 2021 r. wartość wzrosła o 11,5% do 0,97 kg.

Gospodarstwa domowe: mleko i jaja

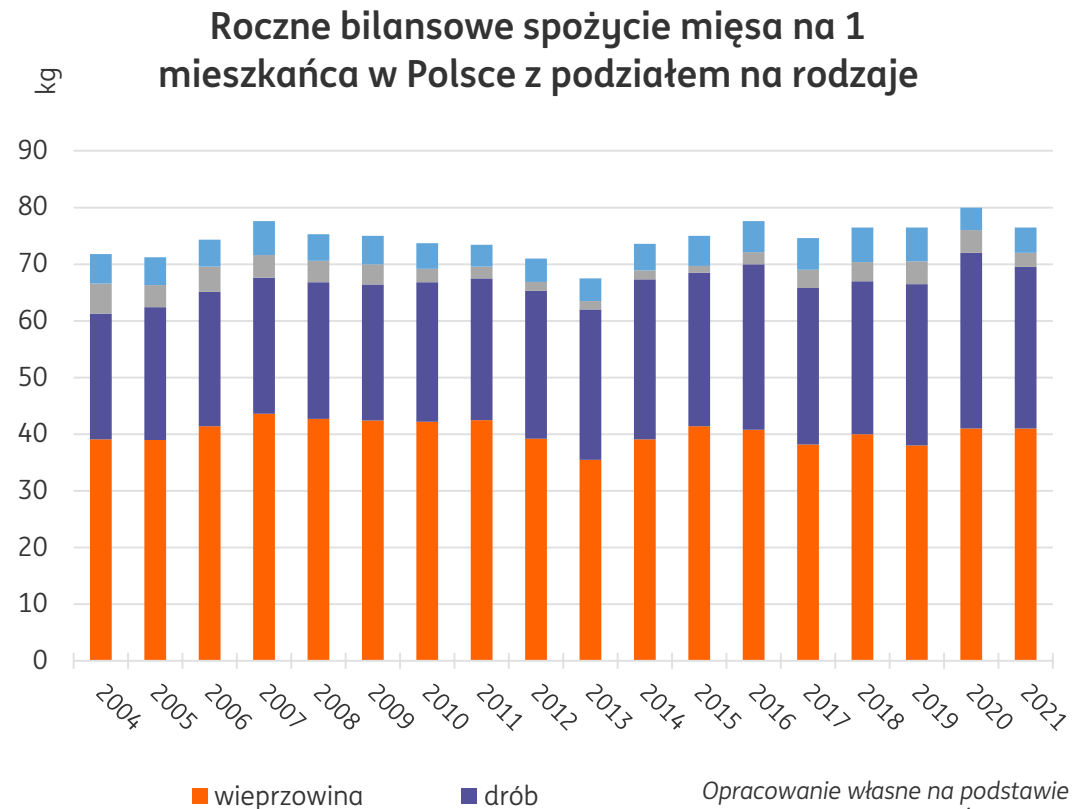
Nie wszystkie grupy nabiału cechowały się takim trendem jak sery i twarogi. W przypadku mleka widoczny jest istotny spadek. Spożycie mleka zmalało w okresie 2005-2021 (brak danych dla 2004 r.) o prawie 36% (z w 4,43 l do 2,90 l). W niewiele mniejszym stopniu malała liczba spożywanych jaj. W 2021 r. było to 10,8 szt. miesięcznie czyli o 4 mniej niż w 2004 r. (-29%).

Spżycie bilansowe - mięso

Oprócz spożycia wybranych produktów w gospodarstwach domowych analizie poddano także spożycie obliczone metodą bilansową, czyli konsumpcję nie tylko w domach, ale także w placówkach gastronomicznych i żywienia zbiorowego (oświata, szpitale i in.) w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju.

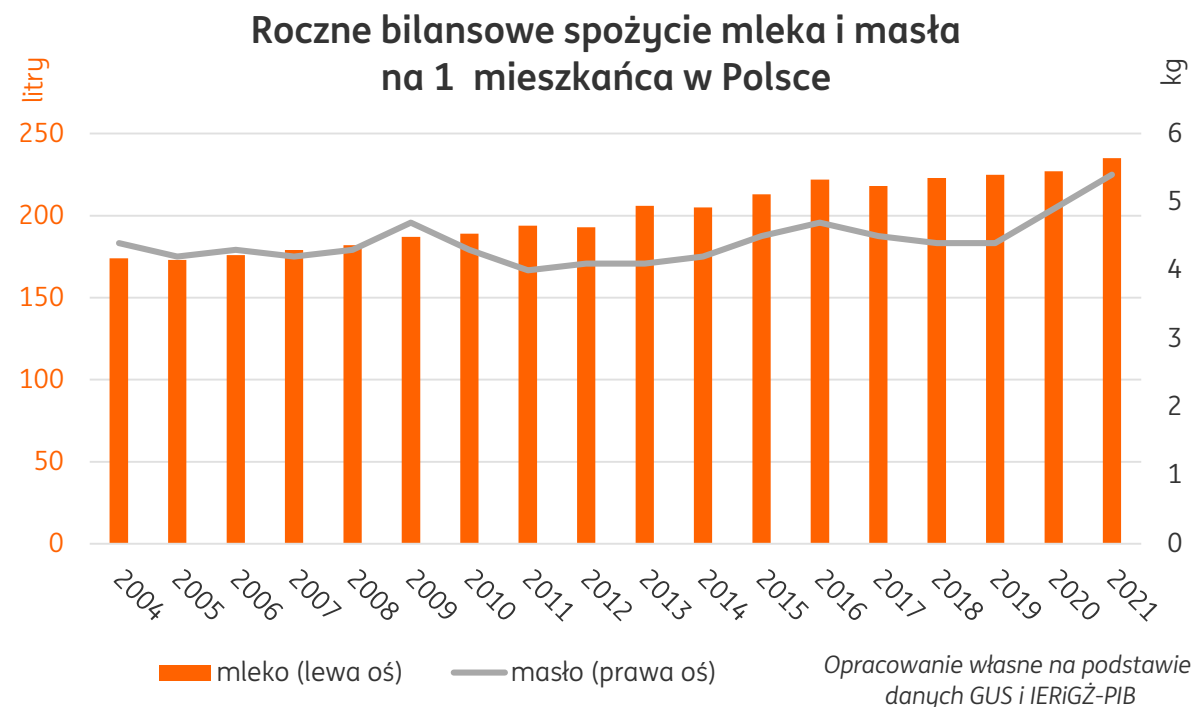
Na podstawie danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB (IERiGŻ) w 2004 r. roczne bilansowe spożycie mięsa w Polsce wynosiło 71,8 kg na osobę. Kolejne lata nie miały stałej tendencji. Najniżej kształtowało się w 2013 r. (67,5 kg). Największa konsumpcja wystąpiła w 2020 r. osiągając poziom 80 kg. Mimo zamkniętych restauracji wskutek restrykcji w pierwszym roku pandemii, Polacy korzystali z ich usług zamawiając częściej jedzenie „na wynos”. W 2021 r. wartość obniżyła się o ponad 4% do poziomu 76,5 kg. IERiGŻ prognozuje w 2022 r. dalszy spadek konsumpcji mięsa. Za przyczynę wskazuje m.in. rosnące ceny, które na koniec bieżącego roku mogą być kilkadziesiąt procent wyższe niż w 2021 r.

Opracowanie własne na podstawie danych GUS i IERiGŻ-PIB

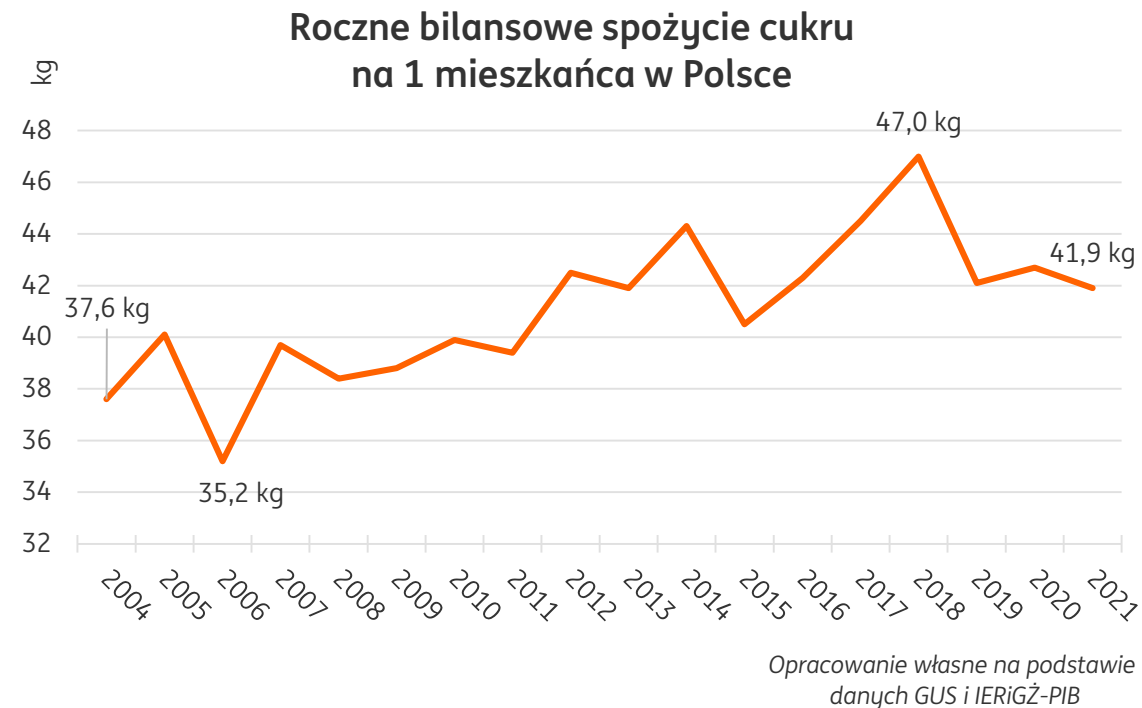
Spożycie bilansowe – mleko i masło

W 2004 r. bilansowe spożycie mleka wynosiło 184 l na mieszkańca rocznie, a masła 4,4 kg. Przez 18 lat obydwie wartości znacząco się zwiększyły. Na 1 mieszkańca w zeszłym roku przypadło 235 l mleka, czyli 35% więcej niż w 2004 r. Dynamika wzrostu w przypadku masła (5,4 kg w 2021 r.) była niższa i wyniosła blisko 23%. Zdaniem IERiGŻ dotychczasowy wzrostowy trend będzie spowalniał. Będzie to wynikiem wzrostu cen detalicznych i rosnących wydatków gospodarstw domowych.

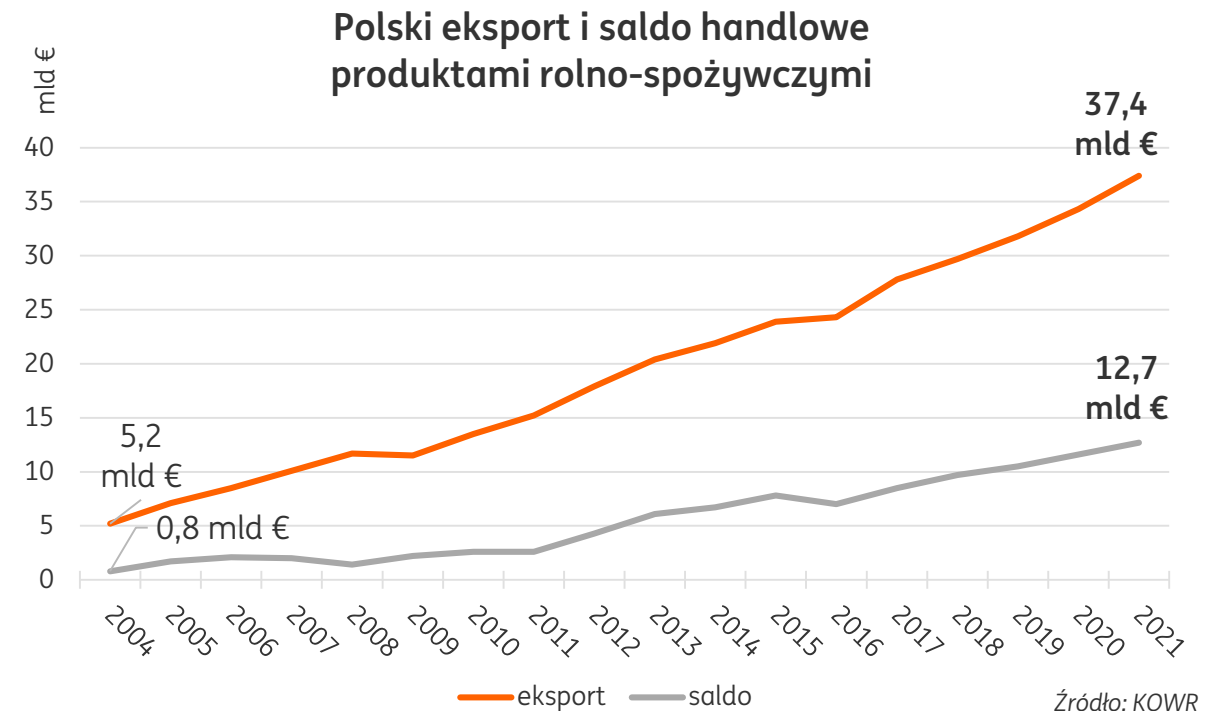
Spożycie bilansowe – cukier

Bilansowe spożycie cukru charakteryzuje się długoterminowym rosnącym trendem, który regularnie rośnie pomimo spadku konsumpcji w gospodarstwach domowych. Według GUS w 2004 r. analizowana wartość wynosiła 37,6 kg. Minimum w omawianym okresie wystąpiło w 2006 r. kiedy spożycie nieznacznie przekroczyło 35 kg. Historyczne maksimum, które odnotowano w 2018 r. osiągnęło poziom 47 kg. W porównaniu do zeszłorocznych danych na poziomie 41,9 kg jest to o ponad 12% więcej. Szukając powodu tak wysokiego skoku przed czterema laty należy zwrócić uwagę na ceny cukru. Zgodnie z danymi GUS średnia detaliczna stawka za kilogram cukru białego kryształ wynosiła 2,14 zł. Dla porównania po siedmiu miesiącach 2022 r. przeciętna cena osiągnęła poziom 3,71 zł/kg (przy średniej z ostatnich 10 lat na poziomie 2,84 zł/kg).

Eksport żywności

W ostatnich 18 latach eksport towarów rolno-spożywczych wzrósł ponad siedmiokrotnie (dane Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa). Dynamika dodatniego salda handlowego osiągnęła jeszcze wyższy poziom zwiększając się w analizowanym okresie niemal szesnastokrotnie. Wartość w 2021 r. na poziomie 37,4 mld € była rekordowa. Jednak udział eksportu towarów rolno-spożywczych w ogólnym wolumenie eksportu w stosunku do 2020 r. zmniejszył się z 14,3% do 13,1%.

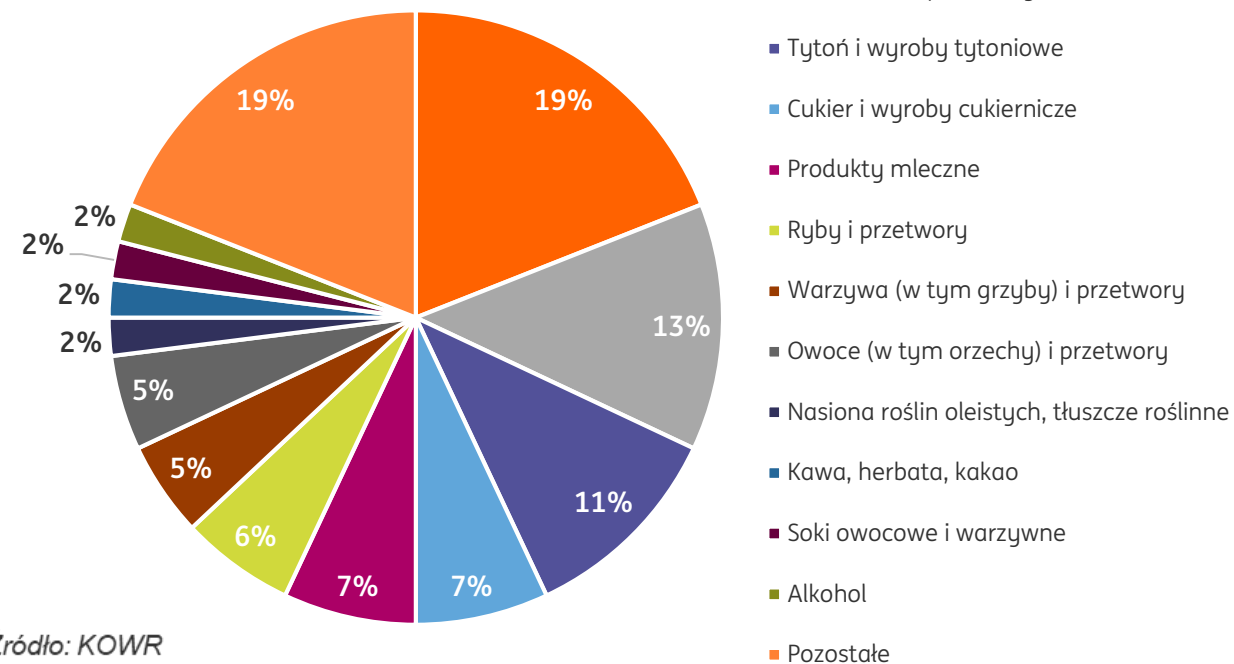

Polskie hity eksportowe: mięso, jego przetwory i żywiec

Największy udział w zeszłorocznym eksporcie miały towary zwierzęce takie jak: mięso, jego przetwory i żywiec. Ich wartość wyniosła 6,37 mld € i stanowiła 19% udziału. Na podium znalazły się jeszcze: ziarno zbóż i przetwory (13% udziału z 4,27 mld €) oraz tytoń i wyroby tytoniowe (11% udziału z 4,29 mld €).

Wzrost wartości sprzedaży rolno-spożywczej za granicę utrzymuje się także w bieżącym roku. W okresie od stycznia do maja 2022 r. wartość eksportu tych towarów wyniosła 17,9 mld €. To blisko 22% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Struktura eksportu produktów rolno-spożywczych z Polski

Źródło: KOWR

Disclaimer

- Niniejsza publikacja została wyłącznie w celach informacyjnych, bez uwzględnienia celów inwestycyjnych, sytuacji finansowej ani dostępnych środków pieniężnych czytelnika. Informacje zawarte w tej publikacji nie stanowią porady inwestycyjnej, prawnej ani podatkowej, ani też oferty dotyczącej zakupu bądź sprzedaży jakiegokolwiek instrumentu finansowego. ING Bank Śląski S.A. dołożył należytej staranności aby zapewnić, że zawarte informacje nie są błędne lub nieprawdziwe w dniu ich publikacji, jednak ING Bank Śląski S.A. i jego pracownicy nie ponoszą odpowiedzialności za ich prawdziwość i kompletność, ani wszelkie bezpośrednie i pośrednie szkody powstałe w wyniku wykorzystania niniejszej publikacji.
- Rozpowszechnianie tej publikacji może być ograniczone przez prawo lub regulacje, różne w różnych jurysdykcjach. Osoby, które znajdą się w jej posiadaniu powinny sprawdzić te regulacje i zastosować się do nich.
- Publikacja ta oraz zawarte w niej dane są chronione prawami autorskimi. Nie może być ona kopiowana, rozpowszechniana ani publikowana przez jakąkolwiek osobę w jakimkolwiek celu bez wyraźnej uprzedniej zgody ING Banku Śląskiego. Wszystkie prawa zastrzeżone. Działalność ING Banku Śląskiego S.A (nr KRS 0000005459), będącego wytwórcą tej publikacji, została zaaprobowana i jest nadzorowana przez Komisję Nadzoru Finansowego